

155. löggjafarþing 2024–2025.

Þingskjal x — x. mál.

Stjórnarfrumvarp.

Frumvarp til laga

um greiðslur yfir landamæri í evrum.

Frá fjármála- og efnahagsráðherra.

1. gr.

Lögfesting.

Ákvæði reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1230 frá 14. júlí 2021 um greiðslur yfir landamæri í Sambandinu, sem er birt í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. X frá XXX, bls. X, skulu hafa lagagildi hér á landi með þeim aðlögunum sem leiðir af ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. XX/XX frá XX, sem er birt í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. X frá XXX, bls. X, og bókun 1 um altæka aðlögun við EES-samninginn, sbr. lög um Evrópska efnahagssvæðið, nr. 2/1993, þar sem bókunin er lögfest.

Ákvæði reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 260/2012 frá 14. mars 2012 um að koma á tæknilegum og viðskiptalegum kröfum fyrir millifærslur fjármuna og beingreiðslur í evrum og um breytingu á reglugerð (EB) nr. 924/2009, sem er birt í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 56 frá 10. október 2013, bls. 133–148, skulu hafa lagagildi hér á landi með þeim aðlögunum sem leiðir af ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 86/2013 frá 3. maí 2013, sem er birt í EES-viðbæti við Stjórnartíðindi Evrópusambandsins nr. 61 frá 31. október 2013, bls. 58–59, og bókun 1 um altæka aðlögun við EES-samninginn, sbr. lög um Evrópska efnahagssvæðið, nr. 2/1993, þar sem bókunin er lögfest.

Þegar vísað er til laga þessara í lögunum er jafnframt átt við reglugerðir ESB samkvæmt þessari grein.

2. gr.

Skýring hugtaka.

Eftirfarandi hugtök í reglugerð (ESB) 2021/1230 hafa svofellda merkingu í lögum þessum:

1. *Ákvæði tilskipunar (ESB) 2015/2366:* Ákvæði laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
2. *Flokkar lögaðila sem um getur í 1. mgr. 1. gr. tilskipunar (ESB) 2015/2366:* Greiðsluþjónustuveitandi skv. a–f-lið 23. tölul. 3. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
3. *Einstaklingar eða lögaðilar sem um getur í 32. gr. tilskipunar (ESB) 2015/2366:* Greiðsluþjónustuveitandi skv. g-lið 23. tölul. 3. gr., sbr. 34. gr., laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
4. *Stofnanir sem taldar eru upp í 2.–23. lið 5. mgr. 2. gr. tilskipunar 2013/36/ESB:* Seðlabankar, pósthólfstofnanir og aðrir aðilar skv. 1. málsl. 2. mgr. 1. gr. a. laga um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002.

5. *Gjald við umreikning gjaldmiðils skv. 2. mgr. 59. gr. tilskipunar (ESB) 2015/2366:* Gjald við umreikning gjaldmiðils skv. 2. mgr. 45. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
 6. *Rafeyrir skv. 2. lið 2. gr. tilskipunar 2009/110/EB:* Rafeyrir skv. 5. tölul. 4. gr. laga um útgáfu og meðferð rafeyris, nr. 17/2013.
 7. *Kröfur um upplýsingar sem mælt er fyrir um í 1. mgr. 45. gr., 3. tölul. 52. gr. og 2. mgr. 59. gr. tilskipunar (ESB) 2015/2366:* Upplýsingar og skilmálar skv. 1. mgr. 49. gr., 3. tölul. 54. gr. og 2. mgr. 45. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021
 8. *Millifærsla fjármuna skv. tilskipun (ESB) 2015/2366:* Millifærsla fjármuna skv. 27. tölul. 3. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
- Eftirfarandi hugtök í reglugerð (ESB) nr. 260/2012 hafa svofellda merkingu:
1. *Peningasendingar skv. 13. lið 4. gr. tilskipunar 2007/64/EB:* Peningasending skv. 30. tölul. 3. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
 2. *Rafeyrir skv. 2. lið 2. gr. tilskipunar 2009/110/EB:* Rafeyrir skv. 5. tölul. 4. gr. laga um útgáfu og meðferð rafeyris, nr. 17/2013.
 3. *Flokkar sem um getur í 1. mgr. 1. gr. tilskipunar 2007/64/EB:* Greiðsluþjónustuveitandi skv. a–f-lið 23. tölul. 3. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
 4. *Lögaðilar og einstaklingar sem um getur í 26. gr. tilskipunar 2007/64/EB:* Greiðsluþjónustuveitandi skv. g-lið 23. tölul. 3. gr., sbr. 34. gr., laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
 5. *Stofnanir sem taldar eru upp í 2. gr. tilskipunar 2006/48/EB:* Seðlabankar, pósthólfstofnanir og aðrir aðilar skv. 1. málsl. 2. mgr. 1. gr. a. laga um fjármálafyrirtæki, nr. 161/2002.
 6. *Greiðslukerfi sem tilgreind eru í tilskipun 98/26/EB:* Kerfi skv. lögum um öryggi fyrirmæla í greiðslukerfum og verðbréfauppgjörskerfum, nr. 90/1999.
 7. *Skuldbindingar skv. landslögum um framkvæmd tilskipunar 95/46/EB:* Ákvæði laga um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga, nr. 90/2018.
 8. *Upplýsingagjöf greiðsluþjónustuveitanda í samræmi við 41. og 42. gr. tilskipunar 2007/64/EB:* Upplýsingagjöf greiðsluþjónustuveitanda samkvæmt 48. og 49. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.
 9. *Samstarf lögbærra yfirvalda skv. 24. gr. tilskipunar 2007/64/EB:* Samstarf lögbærra yfirvalda skv. 32. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021.

3. gr.

Eftirlit og eftirlitsheimildir.

Seðlabanki Íslands er lögbært yfirvald hér á landi í skilningi laga þessara og fer Fjármálaeftirlitið með þau verkefni sem því eru falin.

Fjármálaeftirlit Seðlabanka Íslands annast eftirlit samkvæmt lögum þessum og stjórnvaldsfyrirmælum settum á grundvelli þeirra. Um eftirlitið fer samkvæmt ákvæðum laga þessara og laga um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi.

4. gr.

Stjórnvaldssektir.

Fjármálaeftirlitið getur lagt stjórnvaldssektir á greiðsluþjónustuveitanda sem brýtur gegn eftirtöldum ákvæðum reglugerðar (ESB) 2021/1230 og reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 og, eftir atvikum, stjórnvaldsfyrirmælum settum á grundvelli laga þessara:

1. 3. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 um gjöld sem greiðsluþjónustuveitandi leggur á notanda greiðsluþjónustu.
 2. 4. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 um skyldu greiðsluþjónustuveitanda til að birta notanda greiðsluþjónustu upplýsingar um gjöld vegna umreiknings gjaldmiðils í tengslum við kortatengdar greiðslur.
 3. 5. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 um skyldu greiðsluþjónustuveitanda til að birta notanda greiðsluþjónustu upplýsingar um gjöld vegna umreiknings gjaldmiðils í tengslum við millifærslu fjármuna.
 4. 6. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 um skyldu greiðsluþjónustuveitanda til að greiða fyrir sjálfvirkni greiðslna og heimild hans til innheimtu viðbótargjalda.
 5. 3. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 um aðgengi að greiðsluþjónustuveitanda vegna greiðslna og beingreiðslna yfir landamæri.
 6. 4. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 um þau skilyrði sem greiðslufyrirkomulag sem greiðsluþjónustuveitandi ætlar sér að nota þarf að uppfylla.
 7. 5. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 um kröfur til greiðsluþjónustuveitanda varðandi millifærslur fjármuna og beingreiðslufærslur.
 8. 8. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 um hvenær greiðsluþjónustuveitanda er heimilt að leggja á millibankagjöld fyrir beingreiðslufærslur.
 9. 9. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 um aðgengi að greiðslum.
- Sektir geta numið frá 500 þús. kr. til 800 millj. kr. en geta þó verið hærri eða allt að 10% af heildarveltu samkvæmt síðasta samþykktu ársreikningi greiðsluþjónustuveitandans eða 10% af síðasta samþykktu samstæðureikningi ef greiðsluþjónustuveitandinn er hluti af samstæðu.

Þrátt fyrir 2. mgr. er heimilt að ákvarða stjórnvaldssekt sem nemur allt að tvöfaldri þeirri fjárhæð sem fjárhagslegur ávinningur greiðsluþjónustuveitanda af brotinu nemur eða tapi sem forðað er með broti.

Ákvarðanir Fjármálaeftirlitsins um stjórnvaldssektir eru aðfararhæfar. Sektir renna í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við innheimtuna. Séu stjórnvaldssektir ekki greiddar innan mánaðar frá ákvörðun Fjármálaeftirlitsins skal greiða dráttarvexti af fjárhæð sektarinnar. Um ákvörðun og útreikning dráttarvaxta fer eftir lögum um vexti og verðtryggingu.

5. gr.

Saknæmi.

Stjórnsýsluviðurlögum verður beitt óháð því hvort brot eru framin af ásetningi eða gáleysi.

6. gr.

Ákvörðun stjórnvaldssekta

Við ákvörðun stjórnvaldssekta, skal tekið tillit til allra atvika sem máli skipta, þ.m.t. eftirfarandi atriða eftir því sem við á:

- a. alvarleika brots,
- b. hvað brotið hefur staðið yfir lengi,
- c. ábyrgðar hins brotlega,
- d. fjárhagsstöðu hins brotlega, sér í lagi með hliðsjón af heildarársveltu hins brotlega,
- e. þýðingar ávinnings eða taps sem forðað var með broti fyrir hinn brotlega,
- f. hvort brot hafi leitt til taps þriðja aðila,
- g. hvers konar mögulegra kerfislegra áhrifa brotsins,
- h. samstarfsvilja hins brotlega,

- i. fyrri brota hins brotlega og hvort um ítrekað brot er að ræða,
- j. ráðstafana sem hinn brotlegi gerir eftir brotið til að koma í veg fyrir endurtekningu þess.

7. gr.
Sátt.

Hafi greiðsluþjónustuveitandi gerst brotlegur við ákvæði laga þessara, stjórnvaldsfyrirmæla settra með stoð í lögum eða ákvarðanir Fjármálaeftirlitsins á grundvelli þeirra er Fjármálaeftirlitinu heimilt að ljúka málinu með sátt með samþykki málsaðila. Sátt er bindandi fyrir málsaðila þegar hann hefur samþykkt og staðfest efni hennar með undirskrift sinni.

Seðlabanki Íslands setur reglur um framkvæmd 1. mgr.

8. gr.
Frestur til að beita stjórnvaldssektum.

Heimild Fjármálaeftirlitsins til að beita stjórnvaldssektum samkvæmt lögum þessum fellur niður þegar fimm ár eru liðin frá því að háttsemi lauk.

Frestur skv. 1. mgr. rofnar þegar Fjármálaeftirlitið tilkynnir aðila um upphaf rannsóknar á meintu broti. Rof frests hefur réttaráhrif gagnvart öllum sem staðið hafa að broti.

9. gr.
Reglugerðar- og regluheimild.

Ráðherra er heimilt að setja reglugerð sem felur í sér innleiðingu í íslenskan rétt á reglugerðum ESB sem fela í sér breytingar á reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1230 eða reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 260/2012. Ráðherra er einnig heimilt að setja reglugerð til að innleiða framseldar gerðir sem framkvæmdastjórn Evrópusambandsins samþykkir með stoð í 13. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 260/2012 um framsal valds.

Seðlabanka Íslands er heimilt að setja nánari reglur um framkvæmd þessara laga, þ.m.t. um hvað teljist samsvarandi greiðslur í skilningi 3. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230.

10. gr.
Gildistaka.

Lög þessi öðlast gildi 1. júlí 2025.

Við gildistöku laga þessara falla lög um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. 78/2014, úr gildi.

11. gr.
Breyting á öðrum lögum.

1. Við gildistöku laga þessara verður eftirfarandi breyting á lögum um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021: Orðin „nr. 78/2014“ í 5. mgr. 82. gr. laganna falla brott.

Greinargerð.

1. Inngangur.

Frumvarp þetta var samið í fjármála- og efnahagsráðuneytinu. Í því er lagt til að innleidd verði í íslenskan rétt ákvæði reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1230 frá 14. júlí 2021 um greiðslur yfir landamæri í Sambandinu. Einnig er ætlunin að tryggja áframhaldandi lagagildi ákvæði reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 260/2012 frá 14. mars 2012 um að koma á tæknilegum og viðskiptalegum kröfum fyrir millifærslur fjármuna og beingreiðslur í evrum og um breytingu á reglugerð (EB) nr. 924/2009.

2. Tilefni og nauðsyn lagasetningar.

Með reglugerð (ESB) 2021/1230 eru sameinuð með kerfisbindingu (e. codification) ákvæði reglugerðar (EB) nr. 924/2009 frá 16. september 2009 um greiðslur yfir landamæri í Sambandinu og um niðurfellingu á reglugerð (EB) nr. 2560/2001, tiltekin ákvæði reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 og ákvæði reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/518 frá 19. mars 2019 um breytingu á reglugerð (EB) nr. 924/2009 að því er varðar tiltekin gjöld á greiðslur milli landa innan Sambandsins og gjaldskrárbreytingar. Reglugerð (ESB) 2019/518 hafði ekki verið tekin upp í EES-samninginn þegar ákveðið var að endurútgefa reglugerð (EB) 924/2009 með kerfisbindingu.

Reglugerðir (EB) nr. 924/2009 og (ESB) nr. 260/2012 voru innleiddar í íslenskan rétt með lögum um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. 78/2014. Í greinargerð með frumvarpi til laganna segir að markmið reglugerðanna sé að veita borgurum og fyrirtækjum samræmda, örugga, notendavæna og áreiðanlega greiðsluþjónustu í evrum á samkeppnishæfu verði innan EES, jafnframt því að tryggja að gjöld vegna greiðslna í evrum yfir landamæri ríkja innan EES séu hliðstæð því sem gerist vegna greiðslna í evrum innanlands. Með reglugerð (ESB) 2019/518 voru gerðar breytingar á reglugerð (EB) nr. 924/2009 þar sem talið var nauðsynlegt að grípa til frekari ráðstafana og rýmka meginregluna um jöfn gjöld á greiðslum í evrum yfir landamæri þannig að hún væri hliðstæð því sem gerðist í innlendum greiðslum í gjaldmiðlum aðildarríkja utan evrusvæðisins. Með breytingargerðinni var einnig aukið gagnsæi vegna umreiknings gjaldmiðils í tengslum við kortatengdar greiðslur og millifærslu fjármuna.

Tilgangur með framlagningu þessa frumvarps er að innleiða í íslenskan rétt ákvæði reglugerðar (ESB) 2021/1230 og tryggja ákvæðum reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 áframhaldandi lagagildi. Lagt er til að reglugerð (ESB) 2021/1230 verði tekin upp í íslenskan rétt með svokallaðri tilvísunaraðferð og þá að fullu innleidd sem slík samkvæmt orðanna hljóðan í samræmi við a-lið 7. gr. EES-samningsins, sbr. lög um Evrópska efnahagssvæðið, nr. 2/1993.

3. Meginefni frumvarpsins.

Meginmarkmið frumvarps þessa er að leiða í íslenskan rétt ákvæði reglugerðar (ESB) 2021/1230, sem felur í sér kerfisbindingu á reglugerð 924/2009 sem innleidd hefur verið í íslenskan rétt, og tryggja ákvæðum reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 áframhaldandi lagagildi.

Helstu efnisákvæði reglugerðar (ESB) 2021/1230 eru að meginstefnu þau sömu og í reglugerð (EB) nr. 924/2009 eins og ákvæði hennar stóðu þegar hún var innleidd með lögum

nr. 78/2014 að viðbættum þeim breytingum sem gerðar voru með reglugerð (ESB) 2019/518 um breytingar á reglugerð (EB) nr. 924/2009. Eftirfarandi umfjöllun um reglugerð (ESB) 2021/2030 tekur mið af umfjöllun um reglugerð (EB) nr. 924/2009 í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 78/2014 og verður sérstaklega gerð grein fyrir þeim breytingum sem gerðar hafa verið frá gildistöku þeirra laga. Að öðru leyti vísast í greinargerð frumvarps sem varð að lögum nr. 78/2014.

1. Meginreglan um jöfn gjöld.

Gjöld sem greiðsluþjónustuveitandi leggur á notanda greiðsluþjónustu fyrir greiðslur í evrum yfir landamæri skulu vera þau sömu og gjöld sem greiðsluþjónustuveitandi leggur á samsvarandi greiðslur innanlands með sama virði í gjaldmiðli aðildarríkisins þar sem greiðsluþjónustuveitandi notanda greiðsluþjónustu er staðsettur. Meginregla þessi, sem kemur fram í 3. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230, miðaði áður eingöngu við samsvarandi landsbundnar greiðslur að sömu fjárhæð í evrum en var breytt með reglugerð (ESB) 2019/518.

2. Gagnsæi við gjaldmiðilsumreikning.

Með reglugerð (ESB) 2019/518 voru kynntar til sögunnar viðbótarráðstafanir til að vernda neytendur gegn óhöflegum gjöldum vegna gjaldmiðilsumreiknings. Ráðstöfununum er ætlað að tryggja að neytendur fái þær upplýsingar sem þeir þurfa um kostnað við gjaldmiðilsumreikning svo þeir geti tekið upplýsta ákvörðun. Samkvæmt þeim ber greiðsluþjónustuveitendum að tilgreina á skýran hátt öll gjöld fyrir umreikning gjaldmiðils fyrir allar kortatengdar greiðslur og við millifærslu fjármuna.

3. Skylda greiðsluþjónustuveitanda til að tilkynna notanda um IBAN og BIC.

Til að auðvelda sjálfvirkni greiðslna skal greiðsluþjónustuveitandi eftir atvikum tilkynna notanda um alþjóðlegt bankareikningsnúmer notandans (IBAN) og auðkenniskóða banka greiðsluþjónustuveitandans (BIC). Einnig skal greiðsluþjónustuveitandi eftir atvikum tilgreina alþjóðlegt bankareikningsnúmer notanda greiðsluþjónustunnar og auðkenniskóða banka greiðsluþjónustuveitandans í reikningsyfirliti eða í viðauka við það. Þessar upplýsingar skulu veittar notanda greiðsluþjónustunnar án endurgjalds.

4. Aðeins heimilt að leggja á viðbótargjöld ef vikið er frá hefðbundinni framkvæmd að beiðni notanda.

Greiðsluþjónustuveitanda er heimilt að leggja á viðbótargjöld ef notandi greiðsluþjónustu óskar eftir því að greiðsla sé framkvæmd án þess að notast við IBAN-númer bankareiknings síns og BIC-númer banka greiðsluþjónustuveitanda, að því gefnu að gjöldin séu kynnt notanda með góðum fyrirvara og þau séu samþykkt sérstaklega bæði af notanda greiðsluþjónustu og greiðsluþjónustuveitanda. Gjöldin skulu vera viðeigandi og í samræmi við kostnað greiðsluþjónustuveitanda.

5. Bann við kvöðum um skýrslugjöf á grundvelli uppgjörs vegna hagskýrslugerðar.

Ekki má leggja skyldur á greiðsluþjónustuveitendur um skýrslugjöf á grundvelli uppgjörs vegna hagskýrslugerðar um greiðslujöfnuð í tengslum við greiðslur viðskiptavina þeirra. Þetta á þó ekki við sé um að ræða samantekin gögn eða aðrar fyrirbyggjandi upplýsingar sem máli skipta, að því tilskildu að söfnunin hafi ekki áhrif á samfellda vinnslu greiðslna og að greiðsluþjónustuveitandi geti framkvæmt hana algerlega sjálfvirk.

Helstu efnisákvæði reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 eru eftirfarandi, en að öðru leyti vísast í umfjöllun í greinargerð frumvarps sem varð að lögum nr. 78/2014:

1. Krafa um aðgengileika greiðslureikninga.

Gerð er krafa um að greiðsluþjónustuveitandi sem aðgengilegur er vegna innlendra greiðslna, þ.m.t. beingreiðslna, skuli vera aðgengilegur vegna greiðslna yfir landamæri.

2. Krafa um rekstrarsamhæfni greiðslukerfa.

Gerð er krafa um rekstrarsamhæfni (e. interoperability) greiðslukerfa sem felur fyrst og fremst í sér að sömu reglur skulu gilda um greiðslukerfi sem greiðsluþjónustuveitendur nota til að framkvæma beingreiðslur eða millifærslur í evrum óháð því hvort um greiðslu innanlands er að ræða eða greiðslu yfir landamæri.

3. Nota skal IBAN-númer til að auðkenna greiðslureikninga og skeyti skulu uppfylla kröfur ISO 2022 XML.

Við framkvæmd millifærslu fjármuna og beingreiðslufærslu skal nota IBAN-númer til að auðkenna greiðslureikninga. Við sendingu skeyta á milli greiðsluþjónustuveitenda skal form þeirra uppfylla kröfur ISO 2022 XML staðalsins.

4. Óheimilt að tilgreina í hvaða aðildarríki mótaðili er.

Bæði viðtakanda greiðslu og greiðanda er óheimilt að tilgreina í hvaða aðildarríki greiðslureikningur mótaðila skal vera, að því tilskildu að greiðslureikningurinn sé aðgengilegur í skilningi 3. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012.

5. Takmarkanir og sannprófanir beingreiðslufærslna.

Greiðandi skal hafa heimild til að gefa greiðsluþjónustuveitanda sínum fyrirmæli um að takmarka beingreiðsluinnheimtu við ákveðna fjárhæð, tíðni eða hvort tveggja. Greiðandi getur einnig gefið fyrirmæli um að sannprófa skuli hverja beingreiðslufærslu áður en greiðslureikningur er skuldfærður. Auk þess getur hann gefið fyrirmæli um að stöðva beingreiðslur, takmarka þær eða heimila aðeins að uppfylltum nánari skilyrðum.

4. Samræmi við stjórnarskrá og alþjóðlegar skuldbindingar.

Atvinnufrelsi nýtur verndar 1. mgr. 75. gr. stjórnarskrár Lýðveldisins Íslands, nr. 33/1944. Þessu frelsi má þó setja skorður með lögum, enda krefjist almannahagsmunir þess og gætt sé jafnræðis, sbr. 1. mgr. 65. gr. stjórnarskrárinnar. Þau inngríp í starfsemi greiðsluþjónustuveitenda sem frumvarpið gerir ráð fyrir byggjast á lögum, styðja við almannahagsmuni af skilvirkum greiðslum í evrum yfir landamæri og taka jafnt til aðila sem eru í sambærilegri stöðu. Því er talið að frumvarpið fullnægi kröfum stjórnarskrárinnar.

Íslandi ber skv. 7. gr. samningsins um Evrópska efnahagssvæðið að taka upp í landsrétt gerðir sem samsvara reglugerðum Evrópusambandsins og eru teknar upp í samninginn. Ísland verður því þjóðréttarlega skuldbundið til að innleiða reglugerð (ESB) 2021/1230 þegar hún hefur verið tekin upp í samninginn og er skuldbundið til að tryggja að reglugerð (ESB) nr. 260/2012 gildi áfram.

5. Samráð.

Áformaskjal var birt í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is 11.–27. desember 2023 (mál nr. S-257/2023), en engin umsögn barst.

Frumvarpið var samið í fjármála- og efnahagsráðuneytinu í samráði við Seðlabanka Íslands. Frumvarpsdrög voru birt til umsagnar í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is 17. september 2024 (mál nr. S-XXXX).

6. Mat á áhrifum.

Verði frumvarpið að lögum er ekki talið að það muni hafa stjórnsýslulegar afleiðingar aðrar en þær sem þegar leiðir af lögum nr. 78/2014. Ekki er gert ráð fyrir því að frumvarpið muni hafa umtalsverðan kostnað í för með sér fyrir ríkissjóð eða önnur áhrif á stjórnsýslu hér á landi. Lagasetningin gæti haft í för með sér lægri tekjur hjá íslenskum greiðsluþjónustuveitendum þegar kemur að greiðslumiðlun með evrur í ljósi rýmkunar á meginreglunni um jöfn gjöld á greiðslum í evrum yfir landamæri en telja verður að

lagasetningin muni hafa almennt jákvæð áhrif greiðsluþjónustuveitendur enda mikilvægt að þeir starfi eftir sama lagaumhverfi og aðrir greiðsluþjónustuveitendur innan EES. Þá mun lagasetningin hafa jákvæð áhrif á neytendur í formi lægri gjalda við greiðslur í evrum yfir landamæri og skýrar upplýsingar varðandi öll gjöld vegna gjaldmiðilsumreiknings.

Um einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að ákvæði reglugerðar (ESB) 2021/1230, eins og hún hefur verið aðlöguð og tekin upp í EES-samninginn með ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. XXX, frá XXX, fái lagagildi hér á landi. Þá er ákvæðum reglugerðar (ESB) nr. 260/2012, sem innleidd var með lögum nr. 78/2014, tryggt áframhaldandi lagagildi. Í ákvæðinu er jafnframt áréttað að ákvæði reglugerðanna séu hluti af lögum þessum.

Um 2. gr.

Í reglugerð (ESB) 2021/1230 og reglugerð (ESB) nr. 260/2012 er nokkuð um vísanir til hugtaka í skilningi annarra tilskipana sem teknar hafa verið upp í íslenskan rétt. Með ákvæðinu eru lagðar til orðskýringar með vísunum til þess hvar viðkomandi hugtök úr tilskipunum hafa verið tekin upp í íslenskan rétt.

Um 3. gr.

Samkvæmt 1. mgr. 8. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 og 1. mgr. 10. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 ber aðildarríkjum að tilgreina hvaða stjórnvald telst lögbært yfirvald til að hafa eftirlit með eftirfylgni reglugerðanna. Í greininni er Seðlabanka Íslands falið að vera lögbært yfirvald í skilningi reglugerðanna, en Fjármálaeftirlitinu, sem hluta af starfsemi Seðlabankans, falið að sinna verkefnum lögbærs yfirvalds samkvæmt ákvæðum laganna og stjórnvaldsfyrirmælum settum á grundvelli þeirra.

Um eftirlitið og upplýsingagjöf innlendra aðila gilda lög um opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi, nr. 87/1998. Í þeim lögum er m.a. tekið fram að komi í ljós að eftirlitsskyldur aðili fylgi ekki lögum og öðrum reglu sem gilda um starfsemi hans skal Fjármálaeftirlitið krefjast þess að úr sé bætt innan hæfilegs frests, sbr. 10. gr. laganna. Um kostnað við eftirlitið fer samkvæmt lögum um greiðslu kostnaðar við opinbert eftirlit með fjármálastarfsemi og skilavald, nr. 99/1999.

Um 4. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að Fjármálaeftirlitinu verði heimilt að leggja á stjórnvaldssektir vegna brota gegn tilteknum ákvæðum reglugerðar (ESB) 2021/1230 og reglugerðar (ESB) nr. 260/2012, sem löginn innleiða. Samkvæmt 12. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 og 11. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 ber aðildarríkjum að setja reglur um viðurlög við brotum á ákvæðum reglugerðanna. Í reglugerðunum er ekki kveðið á um tiltekin fjárhæðarmörk heldur aðeins að ráðstafanirnar og viðurlögin skuli vera skilvirk, í réttu hlutfalli við brotið og hafa varnaðaráhrif.

Í 1. mgr. eru talin upp þau tilvik þar sem Fjármálaeftirlitinu er heimilt að leggja stjórnvaldssektir á greiðsluþjónustuveitanda sem brýtur gegn fyrirmælum sem fram koma í tilgreindum ákvæðum reglugerðar (ESB) 2021/1230 og reglugerðar (ESB) nr. 260/2012 og, eftir atvikum, stjórnvaldsfyrirmælum settum á grundvelli laga þessara. Heimildin beinist

eingöngu að greiðsluþjónustuveitendum, ekki notendum greiðsluþjónustu, í samræmi við 2. mgr. 11. gr. reglugerðar (ESB) nr. 206/2012. Greiðsluþjónustuveitandi telst því aðeins hafa brotið af sér að fyrirsvarsmaður hans, starfsmaður eða annar á hans vegum hafi framið brot í starfsemi lögaðilans, þótt ekki verði endilega staðreynt hver þessara aðila hafi átt í hlut, sbr. til hliðsjónar 19. gr. c almennra hegningarlaga, nr. 19/1940.

Í 2. og 3. mgr. er kveðið á um fjárhæðarmörk sekta. Ákvæðin taka mið af sambærilegum viðurlagaákvæðum í 2. og 4. mgr. 106. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021. Í greinargerð með frumvarpi því sem varð að lögum nr. 78/2014 er tekið fram að álagning stjórnvaldssekta taki mið af m.a. þágildandi lögum nr. 120/2011 um greiðsluþjónustu. Eðlilegt þykir að ákvæðin sem lagt er upp með í frumvarpinu um fjárhæðarmörk sekta, þ. á m. ákvörðun þeirra, taki mið af núgildandi lögum um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021 og jafnframt því sem almennt á við í löggjöf á fjármálamarkaði.

Líkt og í núgildandi lögum um greiðslur yfir landamæri er í 3. mgr. lagt til að gera megi aðför til fullnustu ákvörðunum Fjármálaeftirlitsins um stjórnvaldssektir, sbr. 6. tölul. 1. mgr. 1. gr. laga um aðför, nr. 90/1989, til að stuðla að því að þær hafi tilskilin áhrif. Einnig er kveðið á um það að sektir skuli renna í ríkissjóð að frádregnum kostnaði við innheimtuna og að dráttarvexti skuli greiða af fjárhæð stjórnvaldssekta ef þær eru ekki greiddar innan mánaðar frá ákvörðun Fjármálaeftirlitsins. Um ákvörðun og útreikning dráttarvaxta fer eftir lögum um vexti og verðtryggingu, nr. 38/2001.

Um 5. gr.

Gert er ráð fyrir að bæði ásetnings- og gáleysisbrot varði stjórnsluviðurlögum til að styrkja varnaðaráhrif þeirra og til samræmis við það sem almennt gildir um stjórnsluviðurlög á sviði fjármálamarkaðar. Saknæmisstig getur þó haft áhrif á það hversu alvarlegt brot er talið og þar með ákvörðun stjórnvaldssektar.

Um 6. gr.

Í samræmi við lög um greiðsluþjónustu og aðra gildandi löggjöf á sviði fjármálamarkaðar eru í ákvæðinu taldar upp ástæður sem horfa skal til, eftir því sem við á, við ákvörðun stjórnvaldssekta á grundvelli fyrirhugaðra laga. Ekki er um tæmandi talningu að ræða. Meginatriðið er að viðurlög hafi tilhlýðileg varnaðaráhrif. Þau þurfa því meðal annars að vinna gegn því að brotlegir aðilar hagnist á brotum eða komi sér undan tapi.

Um 7. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að Fjármálaeftirlitinu verði veitt heimild til að ljúka ákveðnum málum með sátt. Til að unnt sé að ljúka máli með sátt verður samþykki málsaðila að liggja fyrir. Sættir eru því ekki einhliða ákvarðanir stjórnvalds heldur koma málsaðilar einnig að þeim. Því er lagt til að kveðið verði skýrt á um að sátt sé bindandi fyrir aðila þegar hann hefur samþykkt hana og staðfest efni hennar með undirskrift sinni. Fjármálaeftirlitið hefur á grundvelli annarra laga á sviði fjármálamarkaða sett reglur um heimild Fjármálaeftirlitsins til að ljúka máli með sátt, nr. 326/2019.

Um 8. gr.

Lagt er til að heimild Fjármálaeftirlitsins til að beita stjórnvaldssektum samkvæmt lögnum falli niður þegar fimm ár eru liðin frá því að háttsemi lauk til að knýja á um úrlausn mála. Ákvæðið er samhljóða 4. og 5. mgr. 4. gr. laga um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. 78/2014.

Um 9. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að ráðherra sé veitt heimild til setningar reglugerðar sem felur í sér innleiðingu í íslenskan rétt á reglugerðum ESB sem fela í sér breytingar á reglugerð (ESB) 2021/1230 eða reglugerð (ESB) nr. 260/2012. Umrædda heimild er að finna í 5. gr. laga um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. 78/2014, sbr. 4. tölul. 64. gr. laga um fasteignalán til neytenda, nr. 118/2016. Í kjölfarið var sett reglugerð nr. 962/2016 sem innleiddi reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins sem (ESB) nr. 248/2014 um breytingu á reglugerð (ESB) nr. 260/2012 um umskipti yfir í millifærslur fjármuna og beingreiðslur á vettvangi Sambandsins. Reglugerð (ESB) nr. 248/2014 kveður á um framlengingu á umbreytingartímabili til að stuðla að sameiginlegu evrugreiðslusvæði og var framlenging tímabilsins liðin undir lok þegar reglugerð 962/2016 tók gildi.

Þá er lagt til að Seðlabanka Íslands verði veitt heimild til að setja nánari reglur um framkvæmd þessara laga. Sérstaklega vísað til reglna um hvað teljist samsvarandi greiðslur í skilningi 3. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230 en í 3. mgr. 3. gr. reglugerðarinnar er tekið fram að lögbær yfirvöld skulu gefa út leiðbeiningar um tilgreiningu á samsvarandi greiðslum innanlands ef þau telja það nauðsynlegt. Ákvæðið er sambærilegt 5. gr. og 5. gr. a laga um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. 78/2014, að því viðbættu að í ákvæðinu er jafnframt lagt til að ráðherra sé veitt heimild til setningar reglugerðar sem innleiðir framseldar gerðir með stoð í 13. gr. reglugerðar (ESB) nr. 260/2012.

Ráðherra er heimilt að setja reglugerð sem felur í sér innleiðingu í íslenskan rétt á reglugerðum ESB sem fela í sér breytingar á reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1230 eða reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 260/2012. Ráðherra er einnig heimilt að setja reglugerð til að innleiða framseldar gerðir sem framkvæmdastjórn Evrópusambandsins samþykkir með stoð í 13. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 260/2012 um framsal valds.

Seðlabanka Íslands er heimilt að setja nánari reglur um framkvæmd þessara laga, þ.m.t. um hvað teljist samsvarandi greiðslur í skilningi 3. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1230.

Um 10. gr.

Í ákvæðinu er lagt til að lögin öðlist gildi 1. júlí 2025 svo að greiðsluþjónustuveitendur fái svigrúm til að aðlaga sig að nýrri löggjöf. Lögum þessum er ætlað að taka við af samnefndum lögum nr. 78/2014. Því er í ákvæðinu lagt til að þau lög falli úr gildi við gildistöku laga þessara.

Um 11. gr.

Í ákvæðinu er lögð til breyting á 5. mgr. 82. gr. laga um greiðsluþjónustu, nr. 114/2021. Lagt er til að númer laga um greiðslur yfir landamæri í evrum, nr. 78/2014, verði fellt brott.